

גמ"ר 933/10/13 - מדינת ישראל נגד עמיר אבו רמילה, אנס גאבר

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה

גמ"ר 933-10-13 מדינת ישראל נ' אבו רמילה ואח' 08 דצמבר 2014

לפני כב' השופט - ס. נשיא יהושע צימרמן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1 עמיר אבו רמילה
2 אנס גאבר

הנאשמים

גזר דין

כתב אישום

הנאשמים, עמיר אבו רמילה (נאשם 1) ואנס ג'אבר (הנאשם 2), הודו בעובדות כתב האישום והורשעו בכך שבעת נהיגתם ברכב גרמו למותו של מוחמד חלבי שהיה נוסע ברכבו של ג'אבר.

על פי עובדות כתב האישום התרחשה התאונה כדלקמן:

אבו רמילה ישב כנוסע במשאית שהיתה נהוגה בידי יוסף סיאם אשר נהג בה בכביש מס' 1, לפנות בוקר בשעה 04:34. תוך כדי נסיעה חש הנהג סיאם בעייפות, עצר את המשאית בשול ימין של הדרך ואבו רמילה החליפו כנהג. אבו רמילה החל בנהיגה במשאית על השול הימני, לשם השתלבות בכביש בנתיב הימני. מהירות נסיעתו לא עלתה על 6.5 קמ"ש. באותה עת נהג ג'אבר במכונית פורד בכביש מס' 1 בכיוון נסיעת המשאית. אבו רמילה החל כאמור בהשתלבות שמאלה לנתיב הימני בכביש, ולא נתן דעתו לכך שרכב הפורד מתקרב מאחוריו למקום ההשתלבות. המשאית נכנסה לנתיב הימני וארעה התנגשות בין שני כלי הרכב. כתוצאה מהתאונה נהרג מוחמד חלבי שהיה נוסע ברכב הפורד.

בהתאם למצויין בכתב האישום, עיקר רשלנותו של נהג המשאית - אבו רמילה מתבטאת בכך שלא נתן זכות קדימה לרכב הפורד ולא וידא שכניסתו מהשול הימני לנתיב הנסיעה בכביש, בטוחה. הרשלנות המיוחסת לנהג הפורד - ג'אבר הינה בכך שלא בלם את רכבו במועד, ולא עשה כל פעולה על מנת למנוע פגיעה במשאית.

מהלך הדיון וטיעוני הצדדים

הנאשמים הודו בעבירה המיוחסת להם, ולבקשתם הוגשו תסקירי שירות מבחן. בהמשך הוגשו חוו"ד ממונה על עבודות השירות. הצדדים טענו לעונש. התביעה מסרה לבית המשפט כי משפחת המנוח בחרה, בשל כאבה הרב, שלא להתייצב לדיון ולא למסור את דברה לבית המשפט.

טיעוני ב"כ המאשימה

המאשימה בטיעוניה פרטה את רכיבי רשלנותם של הנאשמים, וציינה כי "קיפוח חייו של המנוח נבע בשל החלטה שגויה שקיבלו הנאשמים". המאשימה סברה כי שני הנאשמים אחראים באותה מידה, ועליהם לשאת עונש מאסר, למרות שמדובר בנאשמים נורמטיביים. המאשימה ציינה כי הערך המוגן שנפגע כאן הוא עקרון קדושת החיים, ערך שאין למעלה ממנו. המנוח קיפח את חייו בהיותו בן 23 שנים והותיר אחריו אישה וילד. אין נחמה, פיצוי או עונש היכולים לרפא את הפצעים.

המאשימה סברה כי מתחם העונש נע בין 15 חודשי מאסר בפועל ל- 30 חודשי מאסר, והגישה פסיקה בעניין. בהמשך למכלול הנסיבות עתרה המאשימה להטלת 24 חודשי מאסר בפועל לכל אחד מהנאשמים וזאת יחד עם מסר מותנה, פסילה ממושכת ופיצוי למשפחת המנוח.

טיעוני ב"כ נאשם 1 לעונש

הסנגור התייחס בטיעונו לקבלת האחריות המלאה של אבו רמילה, כפי שעולה אף מתסקיר שירות המבחן. ב"כ הנאשם התייחס לאופן נהיגתו של אבו רמילה, לרמת רשלנותו, ולמשקל שיש לרשלנות התורמת בקביעת עונש המאסר שיוטל. הסנגור טען כי הפסיקה שהוצגה ע"י המאשימה אינה תואמת את המקרה שבפנינו והציג פסיקה מטעמו לפיה הושתו עונשי מאסר בעבודות שרות במקרים דומים למקרה זה. ב"כ נאשם 1 טען באשר לנסיבותיו האישיות של אבו רמילה והפנה את בית המשפט לתסקיר שרות המבחן המפרט את הנסיבות האישיות של הנאשם והנסיבות הרפואיות של אביו. בסיכומו של דבר, עתר הסנגור להטלת מאסר מותנה או מאסר בעבודות שירות.

טיעוני ב"כ נאשם 2 לעונש

ב"כ נאשם 2 התייחס אף הוא לרמת רשלנותו של נאשם 2 - ג'אבר. הסנגור מסר כי כאשר מדובר ברשלנות רגעית, חוסר תשומת לב נקודתית, ובהעדר נסיבות מכבידות אחרות יש להמנע מהטלת מאסר בפועל. ב"כ נאשם 2 הפנה את בית המשפט לתסקיר שירות המבחן, ולקבלת האחריות המלאה. הסנגור מסר כי ג'אבר הינו חבר ילדות של המנוח, ויחד יצאו לבילוי. האובדן הרגשי גבוה ביותר ותוצאתו יסורים רבים שעוברים על הנאשם, יסורים שלא חדלו עד היום, למרות טיפולים פסיכולוגיים שעבר. ב"כ הנאשם מסר כי ג'אבר נמצא במצב כלכלי "לא פשוט", ומפרנס את הוריו ואחיו, למרות כל זאת התחייב לשלם סך של 20,000 דינר לרעייתו של המנוח, והחל בתשלום ההתחייבות.

נאשם 2 העיד לעונש ואמר "**איבדתי את החבר הכי יקר שלי ואני מוכן לשאת בכל התוצאות... הוא היה חבר ילדות שלי, הלוואי שהוא יחזור לחיים**". סוף דבר, עתר הסנגור להטלת מאסר קצר בעבודות שירות והשאיר את פסיקת תקופת הפסילה לשיקול דעתו של בית המשפט.

דין והכרעה

עקרון הטלת מאסר בפועל

עיקר מחלוקתם של הצדדים הינה בשאלה האם יש מקום לגזור את דינם של הנאשמים למאסר בפועל או שמא ניתן להסתפק במאסר שירוצה בעבודות שירות. אכן כדברי המאשימה, אין נחמה, פיצוי, או עונש היכולים לרפא את הפצעים שנפגעו כתוצאה מנהיגתם הרשלנית של הנאשמים. בית המשפט העליון עמד לא אחת על כך וקבע כי בהיות קדושת החיים ערך עליון, ככלל, במקום בו קופדו חיי אדם יש לגזור את דינו של הנאשם למאסר בפועל. יחד עם זאת עקרון היסוד ולפיו הענישה הינה אינדבדואלית ויש להתאימה לכל מקרה ונסיבותיו הפרטניות, נכון אף במקרה זה.

רמת הרשלנות

בית המשפט העליון, מפי כב' השופט הנדל קבע כי **"אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות"** (ע"פ 6755/09 אלמוג נגד מדינת ישראל), ולפיכך יש לבחון בראש ובראשונה את רמת רשלנותם של הנאשמים.

עיון בכתב האישום ובטיעוני הצדדים מעלה כי רמת רשלנותם של כל אחד מהנאשמים, אינה גבוהה.

הארוע, החל, כאמור, כאשר נהג המשאית חש בעייפות ועל כן עצר בשול הדרך על מנת שחברו אבו רמילה יחליפו. אין חולק שמדובר בהתנהגות אחראית של הנהג ונוסעו אשר חשו בסיכון הכרוך בהמשך הנהיגה בשל עייפות הנהג ובחרו לעצור את שטף הנסיעה כדי להתחלף בנהיגה.

אבו רמילה החל בנסיעה כאשר ראה מרחוק אורות רכב. כמובן שהיה עליו לתת את הדעת לכך שיתכן והרכב המתקרב לכיוונו קרוב משחשב, ובזאת רשלנותו ואחריותו, ואולם מדובר בטעות רגעית בשיקול הדעת. אף מהירות נסיעתו שאינה עולה על 6.5 קמ"ש מלמדת על כך. אין המדובר באי ציות לתמרורים, מהירות מופרזת, עקיפה מסוכנת, הרדמות וכד', אלא, כאמור, טעות רגעית בשיקול הדעת. הדבר נכון אף לגבי נאשם 2 - ג'אבר, נהג הפורד. ג'אבר נסע בכביש מהיר - כביש מס' 1, והיה עליו לתת את הדעת להשתלבות המסוכנת של המשאית, מהשול הימני לנתיבו. ג'אבר לא עשה זאת ובכך אחריותו לתאונה, ואולם אף לגבי מדובר ברמת רשלנות שאינה גבוהה, רשלנות הנובעת מחוסר תשומת לב רגעית.

ראינו לעיל כי רמת הרשלנות של כל אחד מהנאשמים אינה גבוהה. לזאת יש לצרף את רשלנותו התורמת של הנהג האחר. כל אחד מהנאשמים תרם את תרומתו השלילית לקרות התאונה ולפיכך, לכל אחד מנאשמים רשלנות פחותה בשל רשלנותו התורמת של האחר. שילוב כל האמור עד כה מוביל למסקנה כי רמת רשלנותו של כל אחד מהנאשמים נמוכה.

נסיבות אישיות

נאשם 1 - אבו רמילה:

בפני בית המשפט הונח תסקיר שרות המבחן בעניינו של אבו רמילה. התסקיר מתאר את נאשם 1 כנורמטיבי, נשוי ואב לבת, עבד כנהג משאית במאפייה עד לפסילת רישיון נהיגתו בעקבות תיק זה, וכעת אינו עובד בשל כך. שרות המבחן התרשם ממצוקתו הרגשית והנפשית וכן התרשם כי הבעת הצער והכאב על מותו של מוחמד חלבי, כנים. לאור כל האמור המליץ שירות המבחן על הטלת מאסר בעבודות שירות ולצד זאת פסילה קצרה אשר תצמצם את הפגיעה

בפרנסת הנאשם ומשפחתו בהיותו מפרנס יחיד.

נאשם 2 - ג'אבר:

שרות המבחן הגיש תסקיר אף בעניינו של נאשם 2 - ג'אבר. התסקיר מתאר את נסיבות חייו ומציג בחיוב את נסיונותיו ומאמציו של ג'אבר לקדם את חייו למרות הנסיבות המשפחתיות המצוינות בתסקיר. השרות מתאר את השתלבותו של ג'אבר ביחידה לקידום נוער "שמטרתה היתה לסייע לצעירים עם פוטנציאל דרך השתתפות בפעילות פנאי והעשרה". המנוח, חברו של ג'אבר, היה שותף גם הוא לפעילויות של היחידה לקידום נוער. בשיחה עם שירות המבחן לקח ג'אבר אחריות מלאה לתאונה, תאר את הקשר בינו לבין המנוח כחברו הטוב, ותאר את המצוקה הרגשית נפשית שחלה בו בעקבות התאונה, ג'אבר תאר את מפגש "הסולחה" שנערך בינו לבין משפחת המנוח ואת תוצאות מכלול הארוע על המרקם המשפחתי. בסיכומו של דבר, אף בעניינו של ג'אבר המליץ שרות המבחן להטיל מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות.

מתחם ענישה

המאשימה סברה כי מתחם הענישה נע בין 15 חודשי מאסר בפועל ל-30 חודשי מאסר בפועל ועתרה בשל כך להטלת 24 חודשי מאסר בפועל. אין אני מקבל מתחם ענישה זה. בפסיקת בית המשפט העליון אושר מתחם ענישה אשר נע בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ברף התחתון לבין 30 חודשי מאסר בפועל ברף העליון. כך לדוגמא אישר בית המשפט העליון ברע"פ 5619/12 מתחם ענישה זה שנקבע ע"י בית המשפט המחוזי.

במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם, העקרון הראשון והעיקרי עליו יש לתת את הדעת הינו, כאמור, רמת הרשלנות. תרומתן של הנסיבות האישיות לשם קביעת הענישה בתוך המתחם הינה פחותה יותר, כפי שעמד על כך כב' השופט הנדל בעניין אלמוג שהובא לעיל, באמרו ".....**בדרך-כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים...**". ואולם אין להסיק מכאן שאין לנסיבות האישיות כל משקל.

כפי שצוין לעיל רמת הרשלנות של הנאשמים נמוכה, הן בשל רשלנותו של כל אחד מהנאשמים, כשלעצמה, והן בשל תרומת הרשלנות של כל נאשם ביחס לרעהו. ובאשר לנסיבות האישיות, אלו מלמדות כי הנאשמים נורמטיביים, נוטלי אחריות למעשיהם וחוו מצוקה רגשית ונפשית עקב התאונה ותוצאותיה הטרגיות. נסיבות אלו יובאו בחשבון במסגרת שיקולי הענישה ואולם יובהר כבר כעת שאין מדובר בנסיבות קיצוניות שיש בהן כדי להשפיע השפעה מכרעת.

שני הנאשמים ללא כל עבר פלילי. עברו התעבורתי של אבו רמילה ללא כל רבב ואילו לחובתו של ג'אבר 8 הרשעות תעבורתיות, כולן בעבירות מסוג ברירת משפט.

הסכם הסולחה

ב"כ הנאשם 2 - ג'אבר מסר בטיעונו לעונש כי נערך מפגש "סולחה" בין ג'אבר לבין משפחת המנוח. במסגרת זו סוכם

כי ג'אבר ישלם למשפחת המנוח סך של 20,000 דנר שהינו למעלה מ-100,000 ₪. לבית המשפט הוגש העתק מתורגם של ההסכם ותעוד המפגש שנערך. בנוסף לכך בית המשפט הורה למאשימה לבדוק האם אכן ג'אבר פיצה את משפחת המנוח. בדיון שנערך ביום 5.11.14 מסרה המאשימה כי עד לשלב זה שולמו למשפחת המנוח 5,000 דנר שהם כ-27,000 ₪ ויתרת הסכום תשולם עד חודש יוני 2015. נתונים אלה תואמים את הנכתב בהסכם הסולחה.

בית המשפט רואה חשיבות רבה במתן פיצויים למשפחת המנוח, וזאת אף אם התשלום איננו חלק פורמלי מהענישה המוטלת במסגרת גזר הדין. לעת זו, כאשר זכויות נפגע העבירה מקבלות משנה חשיבות, בית המשפט רואה בתשלום פיצויים, מכיסו של הפוגע לרווחת משפחת המנוח, רכיב עונשי משמעותי שיש בו אף היבט חינוכי-שיקומי. הדבר וודאי נכון כאשר סכום הפיצוי המשולם הינו משמעותי ביותר, כמקרה זה אשר בפנינו. בית המשפט העליון בעניין מרזוק הביע דעתו בסוגיה זו ואמר כי **"מן הראוי כי מערכת המשפט תיתן משקל להסכמי סולחה"**, בית המשפט שם אף הביא מדברי כב' השופט רון שפירא במאמרו "הגיעה העת לסולחה" (הפרקליט מח תשס"ו - עמ' 433) ולפיהם הסכם סולחה מגלם בתוכו עקרונות של "צדק מאחה" המבטא גם את האינטרס של קרבן העבירה (בש"פ 8041/06 אמיר מרלוח נ' מדינת ישראל). מכל זאת עולה כי במסגרת שיקולי הענישה יש לתת משקל להסכם הסולחה שהתגבש בין נאשם 2 - ג'אבר ומשפחת המנוח.

אחידות הענישה

שני הנאשמים גרמו יחדיו למותו של המנוח, כל אחד בשל נהיגתו הרשלנית, כפי שתואר לעיל. התביעה מסרה בטעוניה לעונש כי שני הנאשמים אחראים באותה מידה, ואכן אף אני סבור כך. אמנם אינה דומה רשלנותו של האחד לרשלנותו של האחר ואולם אין מקום להבחין בין רמות הענישה הנדרשות בעניינם. גם עקרון אחידות הענישה רלוונטי ביותר במקרה שבפנינו.

יחד עם זאת יש להבחין בין הנאשמים בשאלת הפיצוי למשפחת המנוח. התביעה עתרה להטלת פיצויים על הנאשמים לטובת משפחת המנוח, ואולם לאור סכום הפיצוי הגבוה אשר נקבע בהסכם ה"סולחה" שהובא לעיל, אין מקום להטיל תוספת פיצויים על נאשם 2, אשר שילם ועתיד להמשיך ולשלם, פיצויים לא מבוטלים, למשפחת המנוח. אין הדבר כן בענינו של נאשם 1 אשר לא נכלל במסגרת הסכם ה"סולחה". לפיכך יוטלו על הנאשמים עונשים זהים למעט רכיב הפיצויים.

לאור כל האמור, ובאיזון בין השיקולים לחומרא ולקולא, אני דן את הנאשמים לעונשים הבאים:

נאשם 1

א. מאסר לתקופה של 6 חודשים. המאסר ירוצה כדלקמן: 45 יום מאסר מאחורי סורג וברז

והיתרה בעבודות שרות כמפורט בחוות דעת הממונה על עבודות השרות.

ב. מאסר לתקופה של שנה וזאת על תנאי למשך 3 שנים. התנאי יופעל אם הנאשם יעבור את

עבירה בה הורשע או אם ינהג בזמן פסילה.

ג. פסילת רשיון נהיגתו לתקופה של 10 שנים.

ד. תשלום פיצויים למשפחת המנוח בסך של 15.000 שח .

בנסיבות האמורות לא הוטל קנס לחובת נאשם 1 .

נאשם 2

א. מאסר לתקופה של 6 חודשים. המאסר ירוצה כדלקמן: 45 יום מאסר מאחורי סורג ובריח

והיתרה בעבודות שרות כמפורט בחוות דעת הממונה על עבודות השרות.

ב. מאסר לתקופה של שנה וזאת על תנאי למשך 3 שנים. התנאי יופעל אם הנאשם יעבור את

העבירה בה הורשע או אם ינהג בזמן פסילה.

ג. פסילת רשיון נהיגתו לתקופה של 10 שנים.

בנסיבות האמורות לא הוטל קנס לחובת נאשם 2

ניתן היום, ט"ז כסלו תשע"ה, 08 דצמבר 2014, במעמד הנוכחים